

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15014957	CPI de San Sadurniño	San Sadurniño	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Crecedemento en harmonía	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A programación da área de Crecemento e Harmonía recolle os elementos curriculares que se traballarán ao longo do curso de 4º de EI co fin de que os nenos e as nenas coñezan, dominen e coiden o seu propio corpo. Esta construción involucra diversas dimensións interdependentes, como o desenvolvemento e a valoración propia, a autonomía, a identidade ou a convivencia.

Durante os primeiros anos de vida aparecen emocións e sentimentos, ao tempo que as nenas e os nenos conforman a súa propia imaxe e a autoestima, que serán a base do logro progresivo da autonomía. Con esta área pretendemos traballar a dimensión social e persoal da nena/o, entendidas como inseparables e complementarias.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por situacións de aprendizaxe. Consideramos fundamental seguir respectando o principio de globalidade á hora de deseñar estas situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares, e favorecer así unha aprendizaxe significativa e funcional.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable a diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán coma referencia para os centros de interese, que escolleremos, pero sempre partindo do interese do alumnado.

A temporalización das proposta é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada aula.

Esta Programación docente está pensada para ser levada a cabo co alumnado do 4º curso do 2º ciclo de E. Infantil do CPI de San Sadurniño. Centro situado na localidade do mesmo nome e ubicado nun contorno maioritariamente rural. O CPI San Sadurniño conta con 3 unidades de Educación Infantil. Ten unha xornada mixta con 3 sesións exclusivamente de mañás e dúas tamén con sesión de tarde e conta con servizos complementarios de transporte e comedor escolar.

Dentro do horario contamos coa participación da especialista en Lingua estranxeira: Inglés, da especialista en Música e do mestre de E. Física cunha sesión semanal. Tamén imparte docencia a mestra de E. Relixiosa nunha sesión semanal e a sesión de Atención Educativa será impartida pola titora.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Progresar no coñecemento e no control do seu corpo e na adquisición de distintas estratexias, adecuando as súas accións á realidade da contorna dunha maneira segura para construír unha autoimaxe axustada e positiva.	1				1	1	1	
OBX2 - Recoñecer, manifestar e regular progresivamente as súas emocións expresando necesidades e sentimentos para lograr o bienestar emocional e a seguridade afectiva	1	1			1	1	1	1
OBX3 - Adoptar modelos, normas e hábitos, desenvolvendo a confianza nas súas posibilidades e sentimentos de logro para promover un estilo de vida saudable e ecosocialmente responsable			1	1		1	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Establecer interaccións sociais en condicións de igualdade, valorando a importancia da amizade, do respecto e da empatía para construír a súa propia identidade baseada en valores democráticos e de respecto aos dereitos humanos	1					1	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	PROXECTOS EN SANSA	Procedemento de aprendizaxe globalizado que permite alcanzar uns obxectivos que o docente e o alumnado propoñen a través da posta en práctica dunha serie de accións integradas e planificadas dirixidas a resolver unha situación ou problema previamente establecido, interactuando co grupo e o entorno e usando recursos variados. A través desta metodoloxía de traballo o alumnado, os mestres/as e as familias únense coa finalidade de aprender xuntos.	90	X	X	X
2	XOGAMOS E APRENDEMOS NOS RECANTOS	Recantos de actividade, entendidos como espazos organizados dentro da aula que ofrecen diversas alternativas de traballo/xogo ao alumnado coas que se fomentan distintos aspectos da aprendizaxe nun ambiente cálido, lúdico e divertido. Recantos como o das contrucións, arte, mates divertidas, proxecto en Sansa, letras e biblioteca.	90	X	X	X
3	ABENEANDO EN SANSA	Introduciremos a metodoloxía Abn nas aulas de E. Infantil para desenvolver o sentido numérico no alumnado dunha forma sinxela e divertida a través do uso de materiais manipulativos.	50	X	X	X
4	ARTE-LLANDO	ARTE-LLANDO. Arte-llando é unha proposta na que traballaremos a arte como linguaxe e como potenciador do proceso de aprendizaxe. Investigaremos e coñeceremos a importancia das cores, os materiais e as técnicas no momento de expresarnos de maneira plástica. As obras de arte terán un lugar na nosa aula. E polo outro a robótica co Bee-Bot e pequenos retos de aprendizaxe que debe resolver o alumnado programando o robot coa secuencia correcta de movementos para chegar o seu destino e iniciarnos no pensamento computacional a través da manipulación.	50	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	PROXECTOS EN SANSA	90

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Presenta una boa motricidade fina. Mostra habilidade nas construcións e na manipulación de pezas pequenas. Ensarta conta. Pica e baleira. Recorta liñas horizontais.	PE
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Presenta una boa motricidade fina. Mostra habilidade nas construcións e na manipulación de pezas pequenas. Ensarta conta. Pica e baleira. Recorta liñas horizontais.	
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Sinala e nomea as partes principais do seu corpo. Logra un esbozo da figura humana: cabeza, corpo, brazos, pernas e pés.	TI
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Identifica os sentidos como fonte de información.	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Ten interese polos xogos en grupo. Integrárase nos xogos cos compañeiros/as.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Ten interese polos xogos en grupo. Integrárase nos xogos cos compañeiros/as.	
CA3.2 - Recoñecer hábitos de saúde, alimentación saudable, hixiene corporal e benestar utilizando adecuadamente espazos e materiais.	Coloca a roupa na súa percha. Vai o baño de forma autónoma. Toma a merenda sen axuda. Ordena o material.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Participa en actividades de xogo simbólico.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas.

Contidos

- Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá.
- Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas.
- Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións.
- Avance e control progresivo da motricidade fina.
- Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas.
- O xogo como ferramenta de exploración persoal.
- Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade.
- Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene.
- Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco.
- Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade.
- Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.
- A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.
- Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.
- Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas.
- Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos.
- Asentamentos e actividades da contorna.

UD	Título da UD	Duración
2	XOGAMOS E APRENDEMOS NOS RECANTOS	90

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Presenta unha boa motricidade fina. Mostra habilidades nas construcións e na manipulación de pezas pequenas. Ensarta contas.	PE
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Presenta unha boa motricidade fina. Mostra habilidades nas construcións e na manipulación de pezas pequenas. Ensarta contas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Sinala e nomea as partes principais do seu corpo. Logra un esbozo da figura humana: cabeza, corpo, brazos, pernas e pés.	TI
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Identifica os sentidos como fonte de información.	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Ten interese polos xogos en grupo. Integráse nos xogos cos compañeiros/as.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Ten interese polos xogos en grupo. Integráse nos xogos cos compañeiros/as.	
CA3.2 - Recoñecer hábitos de saúde, alimentación saudable, hixiene corporal e benestar utilizando adecuadamente espazos e materiais.	Coloca a roupa na súa percha. Vai o baño de forma autónoma. Toma a merenda sen axuda. Ordena o material.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Participa en actividades de xogo simbólico.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade. - Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene. - Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco. - Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade. - Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos. - Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá. - Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas. - Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos. - Asentamentos e actividades da contorna.

UD	Título da UD	Duración
3	ABENEANDO EN SANSÁ	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Utiliza os materiais respetando as normas de uso	TI

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade. - Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene. - Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco. - Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade. - Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.

UD	Título da UD	Duración
4	ARTE-LLANDO	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Sinala e nomea as partes principais do seu corpo. Logra un esbozo da figura humana: cabeza, corpo, brazos, pernas e pés.	TI
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Identifica os sentidos como fonte de información.	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Ten interese polos xogos en grupo. Integráse nos xogos cos compañeiros/as.	
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Utiliza os materiais respetando as normas de uso. Pica e baleira. Enche de cores unha figura.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Ten interese polos xogos en grupo. Integráse nos xogos cos compañeiros/as.	
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Utiliza os materiais respetando as normas de uso. Pica e baleira. Enche de cores unha figura.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Participa en actividades de xogo simbólico.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade. - Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene. - Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco. - Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade.

Contidos

- Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.
- A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.
- Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.
- Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas.
- Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos.
- Asentamentos e actividades da contorna.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A intervención educativa na área de Crecemento en Harmonía buscará no alumnado o máximo desenvolvemento axustándose ao seu momento evolutivo, respectando os ritmos e as características individuais e propoñendo situacións de aprendizaxe motivadoras. Estas situacións educativas promoverán a observación, a manipulación e a exploración dos nenos e das nenas desenvolvendo aspectos motrices que faciliten o avance na súa autonomía, tomando conciencia do seu corpo e das súas partes para chegar paulatinamente á interiorización do esquema corporal, así como favorecer un bo autoconceito e autoestima persoal.

A metodoloxía levada a cabo terá en conta unha serie de principios e liñas de actuación, que dende o nosa visión pedagóxica, son necesarias e imprescindibles para crear situacións de aprendizaxe que conecte cos intereses do alumnado, respectando as diversas linguaxes e formas de comunicación e que lle permitirá coñecer, comprender e ser parte activa da realidade que o rodea.

Dentro da metodoloxía desta programación destacamos:

- Principio de globalización: partiremos da realidade próxima ao neno/a, dos seus coñecementos previos para, pouco a pouco, axudarlle a avanzar na construción dos seus significados co que facilitaremos as aprendizaxes significativas.
- Principio de actividade: os nenos/as precisan facer, manipular, experimentar....para a partir desta actividade construír os seus esquemas cognitivos. O alumnado será protagonista activo do seu proceso de aprendizaxe.
- Principio de actividade lúdica (gamificación): un recurso didáctico que estará sempre presente na aula é o xogo. O noso alumnado aprenderá xogando e xogará aprendendo.
- Principio da pedagogía do éxito: a motivación positiva e os pequenos logros diarios serán a base da metodoloxía.
- A creación dun ambiente de afecto e seguridade, onde o alumnado poida expresar emocións, sentimentos e ideas libremente, desenvolvendo unha autoestima e autoconceito positivos.
- Desenvolvemento de proxectos nos que se intentará resolver un problema. Levaremos a cabo actividades de pequenas investigacións, búsqueda de información, deseñar os pasos para chegar á resolución dun problema ou obxectivo proposto, compartir experiencias e os resultados obtidos cos compañeiros/as.
- Os agrupamentos serán variados en función das necesidades do alumnado e das actividades que se leven a cabo. Teremos agrupamentos en gran grupo: para planificar conxuntamente actividades, exposicións, lecturas, explicacións, debates, asemblea, etc. Agrupamentos en pequeno grupo, ideal para favorecer a interacción cooperativa e traballo individual, que son un bo recurso para fomentar a responsabilidade e a autonomía.
- Principios do Deseño Universal da Aprendizaxe (DUA), ofertando dentro dunha mesma actividade diferentes maneiras de acceder á información, diferentes modos de expresarse e diferentes maneiras de motivar ao alumnado.
- A organización dos tempos será flexible respectando os ritmos individuais de cada neno/a e combinaranse tempos de rutinas con tempos de actividades específicas segundo as características e necesidades do alumnado. Neste sentido teremos tempos para a expresión e comunicación de vivencias, sentimentos, emocións, coñecementos e saberes...
- Organización dos espazos da aula por recantos a través dos cales traballaran os contidos relacionados coa área na que nos atopamos e de xeito globalizado coas demais áreas do currículo. Os recunchos presentes na aula son: recuncho da biblioteca e as letras; das construcións; de arte; de Mates divertidas, do xogo simbólico e do proxecto.
- Desenvolvemento de todas as linguaxes e os modos de percepción específicos destas idades ofrecendo diferentes situacións de aprendizaxe, onde as diversas linguaxes estean presentes: musical, corporal, artística..

- As TIC serán un recurso máis para o desenvolvemento das capacidades e habilidades do alumnado. O alumno iniciárase no seu emprego de forma transversal pero sempre dende unha maneira responsable, respectando os tempos de uso, minimizando a exposición ás pantallas e empregando recursos acordes a súa idade e estado madurativo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Entendendo os recursos didácticos como todos aqueles medios que son necesarios para que o proceso de ensino - aprendizaxe sexa o máis eficaz e profundo posible, utilízase o esquema de oferta de materiais (Loughlin e Suina) para dotar a aula, xa que estes atópanse a disposición dos alumnos/as para que accedan a eles, respectando as normas habituais de uso.

Os materiais que se utilizan na escola:

Recursos didácticos materiais: de carácter inventariable (encerado, cortizas...) , materiais estruturados (crebacabezas, regretas, bloque lóxicos abecedarios.. ...), materiais non estruturados (de refugallo, pezas soltas, elementos da natureza).

Recursos didácticos impresos: libros ilustrados, libro- album, libros informativos, xornais, revistas, carteis, folletos de propaganda, utensilios para producir textos impresos (tampóns e tinta, etiquetas...), bits de intelixencia...

Recursos didácticos audiovisuais: fotografías, láminas, carteis publicitarios, ...

Recursos TIC: o ordenador de aula, o encerado dixital interactivo, a tablet, conexión a internet, programas elaborados no entorno Lim, Jclíc, robot Bee bot etc.

Recursos proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que nos poida ofrecer o contexto que nos rodea (parques, biblioteca do Concello, etc.).

Os criterios para a súa utilización:

-Disposición: visibles e accesibles.

-Conservación: cada material terá un lugar de recollida.

-Información: preséntase na asemblea para que saiban como utilízalos e de vez en cando retomasen.

-Almacenamento: os recursos aparecen pouco a pouco.

-Conservación - renovación: dedicar momentos a reparar materiais coalumnado, mestra e coas familias.

Como Materiais curriculares:

- Materiais impresos confeccionados, deseñados e elaborados polo equipo docente para poñer en práctica os proxectos de traballo (ficheiro de aula).

- Material funxible como ceras, rotuladores, lapis, tesoiras, punzóns, cartolinas, folios, pinceis... que será mercado cos cartos da cooperativa escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Será entendida como o proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise, tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo. Levarase a cabo a avaliación inicial ou diagnóstica a través de:

- Observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas, así como os datos máis relevantes do período de adaptación.

- Información aportada polas familias ou titores legais na entrevista inicial.

- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumna e alumno..

- Análise do expediente do alumnado e dos datos recollidos na aplicación informática XADE.

Destacar o carácter preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temperá das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias. Esta avaliación inicial realizáremola cando o alumno/a se incorpore por primeira vez ao centro e ao inicio de cada curso.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación que usaremos na etapa de Educación Infantil están establecidos na escala de valoración dos indicadores observables específicos das diferentes áreas que aparecen recollidos na aplicación informática Xade. A valoración exprésase en termos cualitativos que entendemos do seguinte xeito:

Con Dificultade: aquel alumnado que non acadou os obxectivos propostos sendo necesario realizar actividades de Reforzo e/ou unha atención máis individualizada.

En Proceso: cando o alumno/a está a desenvolver axeitadamente as estratexias para o seu logro pero aínda non os acadou.

Sen Dificultade: para aqueles discentes que procuraron os obxectivos con facilidade dunha maneira autónoma.

Criterios de recuperación:

Non proceden na etapa de Educación Infantil.

6. Medidas de atención á diversidade

O tratamento da atención á diversidade, tanto á diversidade do alumnado como na atención educativa con alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, contéplase no referente lexislativo para este curso 2023-2024 da ORDEN de 8 de setembro de 2021 por a que se desenvolve el Decreto 229/2011, de 7 de decembro, e que debe partir das premisas de INTEGRACIÓN-INCLUSIÓN, e recollerase nos diferentes documentos de centro: PXA e Plan de Atención á Diversidade incluído no PE.

A diversidade é unha realidade. Cada alumno e cada alumna ten unhas determinadas necesidades educativas, debidas á presenza de múltiples factores persoais e sociais (xénero, idade, etapa de desenvolvemento madurativo, motivación, intereses, estilos de aprendizaxe, expectativas, procedencia socioeconómica e cultural, orixe étnica, etc.), que deben ser satisfeitas. En consecuencia, o 2º ciclo de Educación Infantil (a aula do 4º nivel de EI) ten que estar en condicións de:

1.º Adaptarse ás características individuais e sociais do alumnado.

2.º Ofrecer unha cultura común, respectando as peculiaridades de cada cultura propia.

3.º Adoptar unha metodoloxía que favoreza a aprendizaxe de todo o alumnado na súa diversidade.

4.º Partir dunha avaliación inicial do alumnado en cada núcleo de aprendizaxe que permita detectar os seus coñecementos previos, para facilitar a significatividade dos novos contidos que se deben aprender.

Contemplaremos medidas ordinarias, que facilitan a adecuación do currículo prescriptivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural do centro e ás características do noso alumnado. Son as seguintes:

a) Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

b) Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.

c) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.

d) Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.

e) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.

Tamén teremos en conta as medidas extraordinarias, aquelas enfocadas a dar resposta á diversidade do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización.

Son as seguintes:

a) Adaptacións curriculares.

b) Agrupamentos flexibles.

c) Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe..

d) Flexibilización da duración do período de escolarización.

e) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo.

Outras medidas de atención a diversidade que teremos presentes son:

-Organizar a aula de forma accesible (tempos e espazos)

- Utilizar metodoloxía colaborativa e cooperativa, seguindo as liñas marcadas no P.E. do centro, seguindo os principios do DUA e propondo diferentes medios de acceder á información, de expresarse e de motivar ao alumno.

- Adaptar os tempos, instrumentos e procedementos de avaliación, usando os que mellor se adapten ás características do alumnado.

- Aproveitar as posibilidades das TIC para todo tipo de alumnado utilizando diferentes apps para estimulación da linguaxe, o razonamento e a atención.

- Primar o esforzo e non o resultado, intentando sempre aumentar a autoestima.

- Ofrecer sempre situacións de éxito, para ir aumentando a dificultade progresivamente.

- Intervir educativamente sempre dende un enfoque multidisciplinar: (titoría, DO, familia ou titores legais, servizos sanitarios, sociais, etc).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Desenvolvemento e xestión emocional a través dos proxectos de aula , os contos e da participación nas actividades do centro.	X	X		X
ET.2 - Pautas elementais de convivencia a través das rutinas e normas da aula, da participación en actividades conxuntas co alumnado da aula e da etapa e coa participación no Contrato Programa INCLÚE-T , proxecto Patios en E. Infantil e Primaria.	X	X	X	X
ET.3 - Coidado da contorna e dos seres vivos a través do proxecto Reciclasansa do centro no que as 3r (reducir, reciclar e reutilizar) están moi presentes. Colaborar nas actividades do Contrato Programa Edusostibilidade.	X	X		X
ET.4 - Promoción de estilo de vida saudable a través da proposta de merendas saudables, proxecto Patios e co fomento de hábitos de coidado do corpo en relación ao aseo, alimentación...	X	X		X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.5 - Educación en valores a través da proposta de Pequeuentos con valores vinculados as súas experiencias, sentimentos e vivencias.	X			
ET.6 - Educación para o consumo responsable levar a cabo accións encamiñadas á consecución dos obxectivos da Axenda 2030 e fomentar no alumnado accións destinadas ao coidado da natureza e a redución daquelas accións que causan un gran impacto na mesma.	X	X		X
ET.7 - Educación igualitaria e libre de estereotipos a través da celebración de datas significativas como o 25 de novembro (contra a violencia de xenero), 8 de marzo (da muller traballadora), coa proposta de lecturas coeducativas e coa participación na actividade "Mulleres na historia, na ciencia, na arte e na literatura"	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Festas de Outono	No 1º trimestre celebraremos Samaín e Magosto (lectura de medo, merendas terroríficas, castañas asadas); Día do Peón e degustación de castañas no tempo de lecer; Nadal (visita dos Reis Magos ou o Apalpador e concurso de tarxetas).	X		
Visita cultural a un Belén e toma de chocolate con churros.	No 1º trimestre visitaremos un Belén artesanal nunha zona próxima ao centro, de interese cultural e artístico.	X		
Visita á Ecoescola As Campeiras- As Pontes	No 2º trimestre, coa finalidade de traballar a importancia da reciclaxe e o coidado do medio ambiente.		X	
Festas de Inverno	No 2º Trimestre celebraremos o Día da Paz e Non Violencia; o Día de Rosalía de Castro, Entroido e os Mandados do Meco Paquito.		X	
Visita á Casa dos peixes.	No 3º trimestre visitaremos a casa dos peixes en A Coruña, co obxectivo de acercar ao alumnado ao coñecemento do mundo mariño.			X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Festas de Primavera	No 3º Trimestre.celebraremos a Semana das Letras Galegas; Semana do Libro (apadriñando lectores); Fin de curso.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Avalio os coñecementos previos do alumnado en relación ao proxecto traballado e establezo medidas de resposta en función dos resultados.
Programo obxectivos en función dos coñecementos previos e adaptados ao nivel do alumnado.
Desenvolvo a programación acorde co programado.
Metodoloxía empregada
Emprego distintas estratexias metodolóxicas para responder aos ritmos de aprendizaxe.
Observo de forma habitual o proceso de aprendizaxe do alumnado.
Facilita a proposta metodolóxica a consecución das competencias básicas.
Logro que o alumnado progrese na adquisición dos contidos traballados.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Organizo e doto os recantos da aula con recursos suficientes
Uso materiais variados, suficientes, accesibles e adecuados.
Elaboro materiais para mellorar a dotación dos recantos.
Incorporo as TICs ao proceso de ensinanza-aprendizaxe.
Realizo as actividades complementarias programadas
Medidas de atención á diversidade
Propoño actividades variadas para atender a diversidade.
Propoño actividades de ampliación e reforzo.
Emprego distintos procedementos e instrumentos de avaliación en función das características do grupo e do alumnado.
Logro que o alumnado con actividades de reforzo progrese.
Logro que o alumnado con actividades de ampliación progrese.

Clima de traballo na aula
Favorezo a interacción do alumnado con distintos agrupamentos na aula: actividades en gran grupo, pequeno grupo, parellas...
Implico ao alumnado nas actividades de aula.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Asisto, participo e colaboro nas reunións convocadas mensualmente pola coordinadora de ciclo (mestres do ciclo)
Asisto, participo e colaboro nas reunións entre mestres dos outros ciclos convocadas mensualmente pola Xefatura de Estudos.
Establezo as vías e procedementos para facilitar información ás familias: correos enviados e contestados, notas informativas, abalar.
Informo regularmente ás familias dos progresos e dificultades do seu fillo/a.
Facilito a participación das familias no proceso de aprendizaxe dos seus fillos/as: titorías solicitadas e realizadas.
Coordino o traballo do alumnado con apoio do profesorado de Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe.

Descrición:

- Nivel 0: non se acadou.
- Nivel 1: acadouse en parte
- Nivel 2: acadouse pero non totalmente.
- Nivel 3: acadouse na súa totalidade.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao rematar cada trimestre realizaremos un seguimento da programación a través da aplicación PROENS e dende a coordinación de ciclo de infantil e XE.

9. Outros apartados